

*Казкотерапія
в роботі соціального
працівника*

«Казка для маленьких дітей — не просто розповідь про фантастичні події, це — цілий світ, в якому дитина живе, бореться, протиставляє злу свою добру волю».

В.О.Сухомлинський

Метою казкотерапії є підведення дитини до усвідомлення своєї внутрішньої сутності, своєї єдності і неповторності, до відчуття гармонії із собою і світом. У процесі казкотерапії дитина навчається сприймати себе такою, якою вона є, усвідомлювати себе й інших людей, кожного, як неповторну індивідуальність.

Казка супроводжує дитину протягом всього дитинства, її використовують для того, щоб не читати зайвий раз моралі, вона вчить чинити правильно і справедливо у будь-якій ситуації.

Казкотерапія – це терапія середовищем, особливою казковою атмосферою, в якій можуть проявитися потенційні можливості особистості, може матеріалізуватись мрія, а головне, в ній з'являється відчуття захищеності та аромат таємниці .

Провідні принципи казкотерапії:

- ❖ усвідомлення власних можливостей;
- ❖ усвідомлення цінності власного життя;
- ❖ розуміння закону причини та наслідку;
- ❖ пізнання різних стилів світовідчуття;
- ❖ пізнання світу власних емоцій та переживань;
- ❖ свідомо творча взаємодія зі світом;
- ❖ внутрішнє відчуття світу та гармонії.

Метод казкотерапії сприяє розвитку у дошкільників:

- ❖ **активності;**
- ❖ **самотійності;**
- ❖ **емоційності;**
- ❖ **творчості;**
- ❖ **зв'язного мовлення.**

Алгоритм казкотерапевтичного заняття:

- ❖ Ритуал входження в казку;
- ❖ Повторення ;
- ❖ Розширення уявлення;
- ❖ Закріплення ;
- ❖ Інтеграція;
- ❖ Резюмування;
- ❖ Ритуал виходу із казки.

Перевтілюючись у казкового героя, малюк може спокійно розповісти про свої почуття, думки. Саме під час сеансів казкотерапії діти засвоюють моделі поведінки, вчаться реагувати на життєві ситуації, підвищують рівень знань про себе і про інших.

Цікаві форми роботи з казкою :

- ❖ «Колаж з казок»;
- ❖ «Вінегрет з казок»;
- ❖ зміна кінцівки казки;
- ❖ переміщення героя однієї казки в іншу і спостереження за його пригодами;
- ❖ складання казки за кольоровими кружечками та ін.

Казкотерапія – копітка робота з певною метою. Вона дає дитині дошкільного віку свободу думок, бажань, дій, почуттів. Саме за допомогою корекційного впливу казки в емоційному стані та поведінці дитини спостерігаються зміни на краще, відбувається поліпшення настрою, розвиток емоційної сфери та зв'язного мовлення.

Методи роботи з казками:

- ❖ читання казок, розповідь, бесіда за змістом казок;
- ❖ «образи перетворень»;
- ❖ малювання, ліплення, ручна праця за змістом казок;
- ❖ дидактичні ігри за сюжетами казок;
- ❖ ігри-психогімнастики, театралізовані ігри за сюжетами казок;
- ❖ використання казки як відповідь на запитання дитини.

У роботі використовуються такі види казок:

- ❖ художні,*
- ❖ дидактичні,*
- ❖ психокорекційні,*
- ❖ психотерапевтичні,*
- ❖ медитативні,*
- ❖ авторські .*

Види казок:

- ❖ **До художніх казок** належать народні казки і авторські історії. Власне саме це і називається казками, міфами, притчами.
- ❖ **Авторські казки** більш образні. Вони допомагають усвідомити проблемні внутрішні переживання людини.
- ❖ **Дидактичні казки** створюються педагогами для цікавого подання навчального матеріалу, вони допомагають розкрити важливість певних знань.

Види казок:

- ❖ **Психорекційні** казки створюються для м'якого впливу на поведінку дитини.
- ❖ **Психотерапевтичні** казки ніби лікують душу. Вони допомагають розкрити прихований зміст подій.
- ❖ **Медитативні** казки створюються для накопичення позитивного образного досвіду, зняття психоемоційного напруження.

Творчі вправи - розвивають фантазію дитини, її уяву, творче мислення, зв'язне мовлення. У неї формується вміння генерувати ідеї, що спонукає до творчої активності.

Прийоми творчої роботи з казкою:

- ❖ **Аналітичний** – передбачає аналіз змісту казки-оригіналу, з'ясування та оцінка рис характерів дійових осіб, виявлення ключових проблем та їх причини.
- ❖ **Оперативний** – заміна деяких якостей персонажів, предметів та явищ з метою розв'язання певних проблем.
- ❖ **Синтетичний** – трансформація усього змісту казки відповідно до внесених змін.

Функції казкотерапії:

- ❖ **Діагностична функція** дозволяє вивчити стан дитини і поставити основну мету для подальшої роботи.
- ❖ **Прогностична функція** дає можливість побачити не тільки сьогодення людини, а і заглянути в її майбутнє.
- ❖ **Виховна функція** допомагає за допомогою простих сюжетів і яскравих, барвистих образів навчити дитину простих істин.
- ❖ **Коригувальна функція** полягає в заміні небажаної поведінки на необхідну

Способи трансформації змісту твору:

- ❖ “Зроби навпаки”;
- ❖ Збільшення-зменшення ;
- ❖ Прискорення-уповільнення;
- ❖ Дроблення-об’єднання;
- ❖ Перерваності-постійності;
- ❖ Динамізації-статичності;
- ❖ Персоніфікації-деперсоніфікації ;
- ❖ Надання або відбирання властивостей;
- ❖ Універсалізації-обмеження;
- ❖ “Шкідливе змінити на корисне”;
- ❖ Відновлення-відкидання;
- ❖ Заміна одних властивостей іншими, більш корисними.

Форми роботи з казкою:

- ❖ розповідь від першої та третьої особи;
- ❖ розповідь і придумування продовження казки;
- ❖ складання казок дітьми;
- ❖ лялькотерапія;
- ❖ постановка і розігрування казки;
- ❖ аналіз казок;
- ❖ імідж-терапія;
- ❖ малювання казок;
- ❖ медитація за змістом казки.

Казкотерапія проводиться в підгрупах. Оптимальна кількість учасників — 8-10 дітей, саме в цьому діапазоні ефекти групової казкотерапії можуть виявлятися особливо яскраво.

Участь в іграх дошкільників із різними рисами вдачі, рівнем розвитку спрямовує проведення казкотерапії у рівному тоні. Разом із тим у групі не повинно бути більше однієї гіперактивної, дратівливої, схильної до рухового неспокою дитини.

Найзручніше місце для проведення казкотерапії — окреме, невелике за розмірами, добре освітлене приміщення. Казкотерапію досить проводити один раз на тиждень. Якщо у дошкільників виникає відчуття втоми, слід припинити проведення казкотерапії, перевівши увагу дітей на інший вид діяльності: виліпити з пластиліну фігурки героїв, зробити малюнки до найяскравіших епізодів казки, погратися.

Фантастичний світ казки, наповнений чудесами, таємницями та магією, завжди приваблює дітей. Усі діти з радістю занурюються в уявний світ, активно діють в ньому, роблять спроби творчо його перетворити. Дитина сприймає все, що відбувається в казці як реальність. Через казки дитина отримує знання про світ, про взаємовідносини між людьми, про проблеми та перешкоди, які виникають у житті. Через казку дитина вчиться долати бар'єри, знаходити вихід з важких ситуацій, вірити в силу добра, любові та справедливості.

**Діти дуже люблять казки,
тому що в них –
«природний простір їх
безмежного потенціалу,
тому що в них
компенсується
недостатність дій в
реальному житті, тому
що в них запрограмоване їх
доросле життя»**

А. Менегетті

Дякую за увагу.